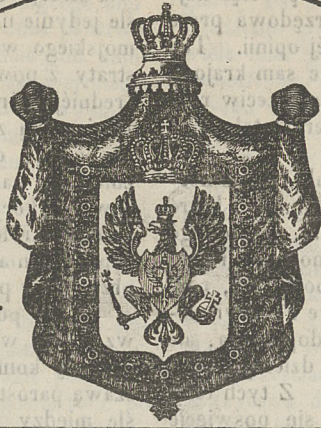

GAZETA W. KSIĘSTWA POZNAŃSKIEGO.

PRZEDPŁATA: Szwarcrocznie dla miasta Poznania 1 tal. 20 agr.
na całe Prusy 2 tal.**INSERATY:**1 agr. 8 fen. od wiersza na 1 szorokół
przyjmują się tylko w ekspedycji.

Drukarni i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamiński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości.

Londyn, 29. Czerwca w nocy. — Na posiedzeniu izby niższej zapytał Duff, czyli rząd wie lub wierzy, że Austria bądź ustnie bądź na piśmie zobowiązała się, dopomagać Porcie na przypadek jakowego powstania w Turcyi europejskiej. Podsekretarz stanu Fitzgerald protestuje przeciw tego rodzaju nieokreślonym interpelacyom i odpowiada, że nieotrzymał żadnej w tej mierze urzędowej wiadomości i niema ochoty wynurzyć swego prywatnego zdania w tej sprawie.

Frankfurt nad Menem, 30. Czerwca. — Prawodawcze zgromadzenie nieprzyjęło na dzisiejszym posiedzeniu układu z Francją o przedruki i postanowiło prosić senatu, aby się postarał u bundestagu lub związku celnego o zawarcie podobnego układu z Francją.

Drezno, 30. Czerwca. — Dresdner Journal zaprzecza, aby Francya spór Niemiec z Danią chciała podciągnąć pod konferencje paryskie. Tenże dziennik dodaje, że ze strony związku niemieckiego wkrótce wyjdą ważne rozporządzenia przeciw Dani.

Berlin, 1. Czerwca. — Dzisiejszy Staatsanzeiger zamieszcza najwyższe rozporządzenie z d. 25. Czerwca, dotyczące zlania na J. kr. w księcia pruskiego dalszego zastępstwa króla Jmci w sprawach rządowych.

Ponieważ dla przywrócenia mojego zdrowia, potrzeba kilkomiesięcznej kuracji wedle zdania moich lekarzy, wymagającej w najbliższym czasie pobytu zagranicą, przeto chcę w. kr. wys. i miłosci już teraz prosić i upoważnić do prowadzenia zastępstwa po d. 23. Lipca r. b. jeszcze przez trzy miesiące w sprawach rządowych, tudzież administracyi interesów mojego królewskiego domu. W. kr. w. i miłosci zechcesz wedle tego, co należy, rozporządzić.

Sanssouci, 25. Czerwca 1858. FRYDERYK WILHELM.
Manteuffel. v. d. Heydt. Simons. Rawmer. Westphalen. Bodelschwingh. Massow. hr. Waldersee.

Do

J. kr. w. i miłosci księcia pruskiego.

Rozporządzenie J. kr. w. księcia pruskiego z dnia 26. Czerwca 1858 r., względem dalszego zastępstwa króla Jmci w sprawach rządowych.

Przesyłając ministerstwu stanu przyłączony rozkaz Najj. króla z dnia wczorajszego, stanowią, aby w czasie trwania powierzonego mi zastępstwa na przeciąg dalszy trzech miesięcy, pozostało przy mojem rozporządzeniu z dnia 24. Października r. z.

Posiedzenie publiczne towarzystwa przyjaciół nauk poznańskiego.

W dniu 28. b. m. odbyło się publiczne posiedzenie towarzystwa przyjaciół nauk tutejszego, w sali pałacu hr. Tytusa Działyńskiego, prezesa tegoż towarzystwa. Zgromadzenie złożone z członków miejscowych i zamiejscowych, zebranych licznie i z niemięliż liczną publicznością, pośród której uważaliśmy znaczne i piękne grono zacnych dam; przejęte spokojną powagą, właściwą zebraniom naukowym, wymownym było dla nas dowodem, że dążność towarzystwa, zmierzająca do pielęgnowania nauk i umiejętności siłami zjednoczonymi, coraz powszechniejsze w W. Księstwie wywołuje uznanie.

Posiedzenie, na którym władza miejscowa przez dwóch wyższych urzędników policyjnych była reprezentowaną, zagaił prezes towarzystwa, wynurczając żal z powodu, że miejsce prezesa honorowego, przeznaczone dla J. W. Arcypasterza, który usiłował towarzystwa przychylną zyczliwością swą zaszczycać nieprzestaje, pozostało opróżnione. Przemówienie jego następującej było osnowy:

„Najszanowniejsi Panowie! Kazaliście mi przewodniczyć w wspólnych naukowych naradach naszych; jestem więc z urzędu obowiązany do zagajenia dzisiejszego posiedzenia publicznego.

Trzymając się prawideł szkoły, wypada mi nasamprzód mówić o rzeczach najmniejszej wagi, więc o sobie samym. Szanowni Panowie! Zasiadłem

chwilowo, to zaszczytne ale opuszczone miejsce z owem życzeniem Jana Kazimierza już złamanego na siłach: *detur dignissimo*.

Szanowni Panowie! Czyniąc zadosyć przepisom prawa, zabroniliśmy sobie wszelkiego rozbioru przedmiotów tyczących się religii lub polityki. Wspomnę więc tylko, iż wskutek naszego postanowienia udaliśmy się do Berlina, ale tam wstrzymałem się od stanowczego kroku, wzmożony przychylnymi radami w osobistym mojem przekonaniu: że najpiękniejszym hołdem dla władzy była zawsze wiara w dostateczność opieki prawa krajowego. Przeciwnie, domaganie się wyjątkowego uwzględnienia, wynika z ścieśnionego pojęcia o prawdziwym powołaniu zwierzchności.

Niech więc skromne prace nasze, ściśle zawarte w granicach, jakie i prawo i my sami zakreszliśmy sobie, będą odpowiedzią na błędne zapatrywania i na potwarze, jakieby nas spotkać mogły.

Zdanie sprawy z naszych dotychczasowych czynności złożą szanowni sekretarze tak zarządu jak i wydziałów, a do zajęcia głosu pozwałam sobie tychże wezwać kolejnie.

Następnie odczytał sekretarz zarządu towarzystwa p. Wegner, ogólne sprawozdanie następującej treści:

Zdając sprawę z pierwszego roku istnienia towarzystwa naszego, wynurzyliśmy otuchę, że usiłowania nasze naukowe, oparte na świadomości celu

Przyłączony rozkaz ma być z obecnem rozporządzeniem podany przez Zbiór praw do publicznosci wiadomości.

Babelsberg, 26. Czerwca 1858. KSIĄŻE PRUSKI.
Manteuffel. v. d. Heydt. Simons. Rawmer. Westphalen. Bodelschwingh. Massow. hr. Waldersee.

Do
ministerstwa stanu.

Berlin, 29. Czerwca. — Najj. król i królowa wyjechali do Tegernse.

Berlin, 30. Czerwca. — J. kr. w. książe pruski wyjechał do Baden Baden.

Korespondent berliński pisze do gazety wrocławskiej: niedawno doniosłem, że mocarstwa kierujące związkiem niemieckim zawiązały z sobą poufne układy, aby na przypadek niedostatecznej lub nienadesłanej wcale odpowiedzi w wyznaczonym czasie przez Danią, uczynić wniosek w bundestagu do poczynienia kroków egzekucyjnych. Układy doszły, jak się o tem dowiaduję, do zadowalającego wypadku. Kopenhagscy mężowie stanu bardzo się pomylą, jeżeli liczą na przedłużenie dawnych i że, tak rzecz można tradycyjnych nieporozumień w tej sprawie, panujących między Prusami i Austrią. Program postępowania przeciw Dani już jest ułożony, a takt szybki będzie zastosowany do praktyki bundestagowej. Wiadomą jest rzeczą, że bundestag na posiedzeniu d. 18. Lutego r. b. dopełnił pierwszego warunku egzekucyjnego postępowania, wysadzając komisją, w której zasiadają reprezentanci Prus, Austrii, Bawaryi, Saksonii i Wirtembergu. Ordynacja egzekucyjna związku rzeszy niemieckiej z d. 8. Sierpnia 1820 r. przepisuje ściśle normy, których się ma trzymać komisja i stopnie, jakie ma do przebieżenia. Komisja ma naprzód badać, czyli obowiązkowi związkowemu zadosyć uczyniono lub nie i o tem powinna zdać sprawę bundestagowi. Skoro ostatni przekona się, że obowiązkowi państwo związkowe nie uczyniło zadosyć, natenczas może zażądać od niego w pewnym oznaczonym czasie oświadczenia. Jeżeli to nie nadejdzie lub uznaniem będzie za niedostateczne, bundestag ma stanowić o ile jest przypadek niedopełnienia obowiązku związkowego uzasadniony i wedle tego ma być postanowione postępowanie egzekucyjne. Przed przystąpieniem do egzekucyi, ma być udzieloną uchwałą państwu związkowemu nieposłusznemu z wyznaczeniem czasu do zadosyćuczynienia wezwaniu bundestagowemu. Sprawa oczywiście przedłużałaby się nieskończenie, gdyby bundestag ab ovo rzecz rozpoczynał. Wi-

i prowadzone z oględną wytrwałością, tylko pomysłny ostatecznie odniosą skutek.

Przy końcu upłynionych od czasu tego czterech miesięcy, wolno i godzi się nam wynurzyć dziś z przyjemnością odatiesione przeświadczenie, że nadzieja nasza w pomysłny rozwój towarzystwa nie tylko nie została zawiedziona, lecz wypróbowana przeszkodami, z jakimi nam pod ten czas walczyć przychodziło, trwał w umysłach naszych pozyskała znaczenie.

Okoliczność ta stanąć nam powinna wymownym świadectwem, że nie znikome i bezcelne zachcenia, lecz istotna i nagląca potrzeba W. Księstwa wywołała usiłowania nasze.

Oprzeć istnienie towarzystwa na myśli zasadniczej, która je powołała do życia, uczynić dążność czysto umiejętną i pielęgnowanie oświaty rodzimiej, osiłą dźwignią bytu towarzystwa, było dotychczas i będzie na przyszłość wyłączną i niustanną podstawą usiłowań naszych.

Podążając z zadaniem tem, staraliśmy się ująć liczną z początku i nieco zwłokliwą organizację naszą w formy ściślejsze i pracom naukowym więcej odpowiednie. Wyrobić w tym celu dwom istniejącym wydziałom piętno organicznych i zwartych w sobie a pod względem dążności naukowej zarazem swobodnych gron, i przyczynić się przez to do zjednoczenia i streszczenia ich usiłowań, uznaliśmy za niezbędną do skutecznej pracy naukowej potrzebę. Skutkiem usiłowań tych, oddalając się od zbyt z po-

